

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ตามมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 บัญญัติว่า "ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย" ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติในการรักษาวินัยข้าราชการครูให้มีวินัยสูงขึ้น โดยดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นขั้นตอน คือ

1. เลือกประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. สุ่มตัวอย่างประชากร
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. เก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล และ
6. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลาง โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง
- 1.2 กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

การสุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)

ดังนี้

2.1 แบ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามกลุ่มห้องที่การศึกษาของกรมสามัญศึกษา เป็น 8 กลุ่ม

2.2 สุ่มโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ 50 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ของแต่ละกลุ่มได้ 49 โรงเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ใช้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนของโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 2.2

2.4 อาจารย์สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการสุ่มขนาดของตัวอย่างจากตาราง เครจซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan 1970 : 608) กำหนดว่า "ประชากร 15,000 กลุ่มตัวอย่าง 375" อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 13,747 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน โรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 2.2 จำนวน 49 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ $375/49 \approx 8$ คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ 392 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย

กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	49 คน
กลุ่มอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	392 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น	จำนวน	441 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ร้อยละ 50 ของแต่ละกลุ่ม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	อาจารย์	
กลุ่มที่ 1	8	8	64	72
กลุ่มที่ 2	8	8	64	72
กลุ่มที่ 3	9	9	72	81
กลุ่มที่ 4	4	4	32	36
กลุ่มที่ 5	3	3	24	27
กลุ่มที่ 6	6	6	48	54
กลุ่มที่ 7	6	6	48	54
กลุ่มที่ 8	5	5	40	45
รวม	49	49	392	441

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร เป็นเอกสารของโรงเรียนที่ส่งผู้บริหารโรงเรียน
ได้ตามข้อ 2.1 ทำขึ้นและศึกษาส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัย
2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจาก
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
พ.ศ. 2523 คู่มือการรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชาของสวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
2525 "เอกสารการอบรมการบริหารบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษา" ของกองการมัธยมศึกษา
กรมสามัญศึกษา เอกสารพัฒนาวินัยข้าราชการครู ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
โดยนำมาประมวลเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) 3 ข้อ ในเรื่องเพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร เป็นแบบเติมคำอีก 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู เป็นเรื่องของ

การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย

การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด

ลักษณะแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อความของการปฏิบัติ ให้เลือกตอบได้มากกว่า

1 ข้อความ และเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น

การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย 15 ข้อ ข้อ 1 ถึงข้อ 15

การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 5 ข้อ ข้อ 16

ถึงข้อ 20

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด 6 ข้อ

ข้อ 21 ถึงข้อ 26

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู เป็นลักษณะแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 2 ข้อ

ข้อ 1 เป็นปัญหาและอุปสรรค สาเหตุ และแนวทางแก้ไขในเรื่อง

การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย

การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด

ข้อ 2 เป็นข้อคิดเห็นอื่น ๆ

3. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางจากการศึกษาเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) 3 ข้อ ในเรื่อง เพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ตามสภาพการรับรู้ของอาจารย์ ที่เห็นผู้บริหารปฏิบัติจริงในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 63 ข้อ โดยพิจารณาว่าผู้บริหารปฏิบัติมากน้อยตรงกับระดับใด มีระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ คือ

- 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุดหรือทุกครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติมากหรือบ่อยครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อยหรือบางครั้ง
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือน้อยครั้ง
- 0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

ข้อความทั้งหมด 63 ข้อ แบ่งเป็น

การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย 48 ข้อ ข้อ 1 ถึงข้อ 48

การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 10 ข้อ ข้อ 49 ถึงข้อ 58

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด 5 ข้อ ข้อ 59 ถึง 63

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ตามความคิดเห็นของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ โดยพิจารณาว่าเป็นปัญหาและอุปสรรค ตรงกับระดับใด มีระดับของปัญหา 4 ระดับ คือ

- 3 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาปานกลาง
- 1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
- 0 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา

และมีคำถามที่เป็นปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ให้ตอบแบบปลายเปิด (Open

end)

ในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวินัยและการรักษาวินัย โดยศึกษาจาก

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 คู่มือการรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชา ของสวัสดิการสำนักงาน ก.พ. 2525 เอกสารพัฒนาวินัยข้าราชการครูของสำนักงานคณะกรรมการครู เป็นเอกสารหลัก และเอกสารประกอบ ได้แก่ "เอกสารการอบรมการบริหารบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา" ของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช วารสารกรมสามัญศึกษา วารสารมิตรครู เอกสารและบทความอื่น ๆ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยประมวลจากเอกสารที่ศึกษาค้นคว้า

3. เสนอแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

4. นำข้อแก้ไขและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พิจารณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

6. นำข้อแก้ไขและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามใหม่ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

7. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากรด้วยตนเอง โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากกรมสามัญศึกษานำไปด้วย และเข้าพบผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ แล้วขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ พร้อมกับ

ขอสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และรับแบบสอบถามคืนได้ในวันนั้นเลยบางส่วน และบางส่วนกำหนดวันรับ โดยผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง และบางส่วนส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ปรากฏว่ามีผู้ให้ความร่วมมือตอบการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร 47 คน อาจารย์ 342 คน ดังแสดงในตารางที่ 2 และที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้การสัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหาร ที่ให้การสัมภาษณ์	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1	8	8	100.00
กลุ่มที่ 2	8	8	100.00
กลุ่มที่ 3	9	8	88.89
กลุ่มที่ 4	4	4	100.00
กลุ่มที่ 5	3	3	100.00
กลุ่มที่ 6	6	6	100.00
กลุ่มที่ 7	6	6	100.00
กลุ่มที่ 8	5	4	80.00
รวม	49	47	95.92

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนอาจารย์ ที่แจกแบบสอบถาม	จำนวนอาจารย์ ที่ส่งคืนแบบสอบถาม	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1	64	56	87.50
กลุ่มที่ 2	64	49	76.56
กลุ่มที่ 3	72	62	86.11
กลุ่มที่ 4	32	30	93.75
กลุ่มที่ 5	24	19	79.17
กลุ่มที่ 6	48	46	95.83
กลุ่มที่ 7	48	48	100.00
กลุ่มที่ 8	40	32	80.00
รวม	392	342	87.24

สำหรับการศึกษาเอกสารได้ขอเอกสารเท่าที่โรงเรียนจะให้ได้ โรงเรียนจะไม่ได้ความร่วมมือที่จะให้ระเบียบ คำสั่ง หรือบันทึกการประชุม แต่จะให้คู่มือนักเรียน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแจกแจงความถี่ แล้วจัดหมวดหมู่ตามลำดับความถี่

แบบสอบถามอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ความสภาพการรับรู้ของอาจารย์ ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 4, 3, 2, 1, 0 ตามลำดับการปฏิบัติ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่ได้ปฏิบัติเลย ตามลำดับการแปลความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ย มีดังนี้

3.50 - 4.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

2.50 - 3.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก

1.50 - 2.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

0.50 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

0.00 - 0.49 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ตามความคิดเห็น
ของครู ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่า
เฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.)
โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 3, 2, 1, 1 ตามลำดับ
ปัญหามาก ปานกลาง น้อย ไม่เป็นปัญหา ตามลำดับ
การแปลความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

2.50 - 3.00 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคมาก

1.50 - 2.49 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคปานกลาง

0.50 - 1.49 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อย

0.00 - 0.49 หมายถึง ไม่เป็นปัญหาและอุปสรรค

และคำถามปลายเปิด (Open end) ใช้วิธีวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) โดยแจกแจงความถี่
แล้วจัดหมวดหมู่ตามลำดับความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = คะแนนเฉลี่ย

$f\bar{x}$ = ผลรวมของคะแนนตามความถี่

N = จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

x = คะแนนที่กำหนดตามระดับคะแนน

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ	S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	f	=	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม
	x	=	คะแนนที่กำหนดตามระดับคะแนน
	x ²	=	คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	fx	=	ผลรวมของคะแนนตามความถี่
	N	=	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง